

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 644/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om en utkomststödsclients rätt till personligt samtal

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 644/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen /sd:

Är ministern medveten om att man inte i alla kommuner har följt upp och övervakat att utkomststödsclients rätt till personligt samtal, det vill säga 14 e § i lagen om utkomststöd, har uppfyllts och

hur kommer ministern i fortsättningen att följa upp och övervaka att tidsfristerna iakttas både när det gäller överföringen av det grundläggande utkomststödet till FPA och det förebyggande och kompletterande utkomststödet som kvarstår på kommunernas ansvar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Lagändringen som innehåller den så kallade garantin för behandling av utkomststödsärenden har varit i kraft sedan 2008, och den innehåller både absoluta tidsfrister för alla stadier i behandlingen av en stödansökan, för beslutsfattandet och verkställandet av beslutet, och för klientens rätt till ett samtal med professionell personal inom socialvården. Behandlingen av en stödansökan i alla stadier måste ordnas så att de lagstadgade tidsfristerna iakttas. Kommunen ska på ett sätt som följer lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet se till att den kan följa upp de stadier i en behandling av ärenden som inkommit till kommunen.

Enligt 14 a § i lagen om utkomststöd som träder i kraft i början av 2017 ska ett utkomststödsärende behandlas så att klientens rätt till oundgänglig försörjning och omsorg inte äventyras. Tidsfristerna för behandling utan dröjsmål av ett utkomststödsärende ingår i 14 b § och 14 c § i lagen om utkomststöd. Enligt 14 e § i lagen ska en utkomststödsclient ges tillfälle till ett personligt samtal med en socialarbetare eller socionom i kommunen eller, när det gäller beviljande av grundläggande utkomststöd, med en tjänsteman vid Folkpensionsanstalten senast den sjunde vardagen efter det att klienten har begärt detta. Bestämmelsen kompletterades i samband med att lagen reviderades så att när kommunen eller Folkpensionsanstalten behandlar ett ärende som gäller utkomststöd ska den meddela utkomststödsclienten om rätten till personligt samtal och vid behov ge klienten handledning i hur rätten utövas.

Vikten av att iaktta tidsfristerna för utkomststödet underströks år 2013 genom att en punkt om uppföljning av att tidsfristerna iakttas lades till lagen om utkomststöd. Enligt 14 f § i lagen om utkomststöd som ska tillämpas från och med 2017 ska Institutet för välfärd och hälsa av kommunerna, samkommunerna och Folkpensionsanstalten två gånger per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen av att de lagstadgade tidsfristerna iakttas.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 644/2016 rd

Uppgifterna som gäller kommuner och samkommuner lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för att det ska kunna sköta sitt riksomfattande styrnings- och tillsynsuppdrag.

Enligt den publicerade halvårsstatistiken fick utkomststöds klienterna i ca 80 procent av kommunerna möjlighet till personligt samtal med en socialarbetare eller en socionom inom tidsfristen under perioden 2014–2016. I oktober 2016 meddelade sammanlagt 243 kommuner att man alltid får samtala med en socialarbetare eller en socionom inom tidsfristen. I 50 kommuner fick man för det mesta komma till samtal inom tidsfristen, och fyra kommuner uppgav att tidsfristen uppfylls ibland. Ingen kommun uppgav att tidsfristen aldrig uppfylls. Uppgifterna baserar sig delvis på kommunernas uppskattningar, eftersom utredningar visar att de klientdatasystem som kommunerna använder inte allmänt taget kan ge information om det här.

Rätten hos en klient hos Folkpensionsanstalten till samtal med en tjänsteman tillgodoses inom kundservicen, och vid behov kan man boka en personlig tid.

Klienten har möjlighet att under ämbetsverkens öppettid besöka vilket som helst av Folkpensionsanstaltens kontor för ett samtal om det grundläggande utkomststödet. Dessutom är Folkpensionsanstaltens servicetelefon för utkomststödet öppen varje vardag kl. 8.00–17.00. På FPA:s servicenummer för utkomststödet kan man boka tid för en klient för personliga ärenden. Klienten kan också själv boka tid på nätet. Folkpensionsanstalten ser till att klienten kan erbjudas en ledig bokningstid också på kort varsel.

Ett tillsynsobjekt i det riksomfattande tillsynsprogrammet för social- och hälsovården för 2016–2019 (uppdaterat för 2017) som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården lagt upp i samarbete med regionalförvaltningsverken är de tidsfrister som gäller det kompletterande utkomststöd samt det förebyggande utkomststöd som kommunen beviljat. Tyngdpunkten i övervakningen av att tidsfristerna iakttas har förskjutits från en efterhandskontroll till kommunens egenkontroll, som styrs och stöds av tillsynsmyndigheterna. Den systematiska kontrollen genomförs en gång under 2017.

För Folkpensionsanstaltens del sker övervakningen av att tidsfristerna iakttas med stöd av lagen om Folkpensionsanstalten. Enligt 5 § 1 mom. 1 punkten ska fullmäktige övervaka Folkpensionsanstaltens förvaltning och verksamhet med beaktande bland annat av kvaliteten på anstaltens tjänster och tillgången till dem. Folkpensionsanstalten förmedlar själv uppgifterna om att tidsfristerna iakttas direkt till Folkpensionsanstaltens fullmäktige i riksdagen som övervakar denna.

Helsingfors 5.1.2017

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 644/2016 rd